กรมชลประทาน

๑๑๖ ปี
ชลประทาน งานเพื่อแผ่นดินไทย
๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๑

จุลสาร
สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา

http://water.rid.go.th/hydhome/

ในฉบับ:

- สารจากผู้บริหารสูงสุดด้านการจัดการความรู้ หน้า 2
- สถานการณ์น้ำท่วมจังหวัดชุมพร พฤศจิกายน 2561 หน้า 3 - 16

ปีที่ 5 ฉบับที่ 67 ประจำเดือน ธันวาคม 2561
สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

สารจากผู้บริหารสูงสุดด้านการจัดการความรู้ สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา

ในฐานะที่ผมเข้ามารับตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา ถือเป็นโอกาสอันดีที่ผมจะได้กลับมาร่วมงานกับทุกท่านอีกครั้ง หลังจากที่เคยทำงานอยู่ที่นี่กว่า 30 ปี ซึ่งก็เหมือนการกลับมาบ้านเดิม ก่อนที่ผมได้ไปรับตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักชลประทานที่ 11 เป็นระยะเวลา 3 ปี การกลับมาในครั้งนี้ผมหวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากทุกท่านในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสำนักฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งของกรม ให้ทุกภารกิจสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอให้เราทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขทุกท่านครับ และถือเป็นโอกาสดีที่กำลังจะเข้าสู่เทศกาลส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ก็ขอให้บุคลากรทุกท่านในสำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา พบแต่ความสุขสมหวังในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ ทั้งบ้านที่อบอุ่น ครอบครัวที่น่ารัก และเพื่อนร่วมงานที่ดี ท่านที่เดินทางกลับภูมิลำเนาก็ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพตลอดการเดินทาง สวัสดีปีใหม่ล่วงหน้าทุก ๆ ท่านครับ

จุลสารฯ ฉบับนี้ได้นำเสนอสถานการณ์น้ำท่วมจังหวัดชุมพรในช่วงเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมาซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้ ซึ่งได้ติดตามสถานการณ์ตลอดในช่วงที่เกิดอุทกภัยซึ่งจะได้นำไปใช้เป็นกรณีศึกษาได้ต่อไป

นายธีระพล ตั้งสมบุญ
ผส.บอ.

ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้

สถานการณ์น้ำท่วมจังหวัดชุมพร ระหว่างวันที่ 7 - 13 พฤศจิกายน 2561

จากสภาพภูมิประเทศของที่ตั้งตัวเมืองชุมพรซึ่งอยู่ในที่ราบลุ่มสองฝั่งคลองท่าตะเภามีความลาดชันมาก ต้นน้ำอยู่ที่ตำบลนากระตามมีลำน้ำสาขาที่สำคัญ 2 สาย คือ คลองท่าแซะ ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาในเขต อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์ และ คลองรับร่อ ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาตะนาวศรีเขตแดนไทย – พม่า อ.ท่าแซะ จ.ชุมพรไหลมารวมกันเป็นคลองท่าตะเภา ที่บ้านวังครก อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร มีพื้นที่รับน้ำฝนตั้งแต่ต้นน้ำทั้งสองจนถึงบ้านวังครก 1,819 ตร.กม.หรือพื้นที่ลุ่มน้ำรวมทั้งหมดเหนือเทศบาลเมืองชุมพร 2,045 ตร.กม.ปริมาณน้ำของคลองท่าตะเภาจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณฝนที่ได้รับจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดผ่านระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม หรือพายุหมุนเขตร้อนและความกดอากาศต่ำซึ่งพัดผ่านประมาณเดือนพฤศจิกายน ถึง ธันวาคม เป็นสำคัญเมื่อใดที่เกิดฝนตกหนักหรือตกติดต่อกันยาวนานในเขตพื้นที่ต้นน้ำ น้ำฝนจะรวมตัวไหลหลากลงมาตามคลองท่าแซะ และ คลองท่าตะเภาจนถึงเมืองชุมพร ถ้ามีปริมาณน้ำมากจนเกินความจุของคลองที่จะรับได้ก็จะไหลบ่าล้นตลิ่งเข้าท่วมบ้านเรือนที่อยู่อาศัยย่านธุรกิจการค้าตลอดจนเส้นทางคมนาคม สร้างความเดือดร้อนเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยทั่วไป

สถานการณ์น้ำท่วมลุ่มน้ำคลองชุมพร และคลองท่าตะเภา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร เมื่อช่วงวันที่ 7-13 พ.ย.2561 เกิดจากหย่อมความกดอากาศต่ำปกคลุมภาคใต้ตอนกลางและอ่าวไทย ในระหว่างวันที่ 7-10 พ.ย. 2561 ส่งผลทำให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากในพื้นที่ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทยตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ทำให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำและพื้นที่ชุมชนบางส่วนของอำเภอท่าแซะ บางส่วนของตำบลวังใหม่ ตำบลบ้านนาตำบลวังไผ่ ตำบลขุนกระทิงและตำบลตากแดด อำเภอเมือง รวมทั้งเส้นทางสัญจร โดยเฉพาะถนนสาย 41 และถนนสาย 327เส้นสี่แยกปฐมพรเข้าสู่ตัวเมืองชุมพร และบางส่วนของพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองชุมพร

ลักษณะทางกายภาพ

สภาพพื้นที่ของจังหวัดชุมพรแบ่งเป็น 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือพื้นที่สูงและภูเขาทางทิศตะวันตก คือทิวเขาตะนาวศรีพื้นที่ราบตอนกลางมีลักษณะเป็นที่ราบลูกคลื่นและที่ราบลุ่มเป็นเขตเกษตรกรรมที่สำคัญและพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลมีความลาดชันน้อย (ลักษณะภูมิประเทศและลำน้ำในเขตจังหวัดชุมพร แสดงในรูปที่ 1) พื้นที่ชุมชนที่ประสบปัญหาน้ำท่วมในครั้งนี้ อยู่ในเขตอำเภอท่าแซะและอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ซึ่งน้ำเอ่อล้นตลิ่งจากคลองท่าตะเภา และคลองชุมพร

คลองท่าตะเภา เป็นแม่น้ำสายสั้นๆมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาด้านทิศตะวันตกในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไหลผ่านอำเภอท่าแซะ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร และออกสู่อ่าวไทยบริเวณปากน้ำชุมพร ซึ่งบริเวณด้านท้ายน้ำของลุ่มน้ำคลองท่าตะเภามีพื้นที่แก้มลิงตามธรรมชาติ (หนองใหญ่) ของโครงการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยเมืองชุมพรตามแนวพระราชดำริ และคลองลัดน้ำเพื่อช่วยระบายน้ำลงสู่ทะเลอีกทางหนึ่ง

คลองชุมพร ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาตะนาวศรีทางทิศตะวันตก ลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาสูงลาดลงทางทิศตะวันออก ไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทย ตอนเหนือของอ่าวสวี ในพื้นที่ตำบลทุ่งคา ไหลผ่าน ต.วังใหม่ ต.บ้านนา

ต.วังไผ่ ต.ตากแดด ต.ขุนกระทิง ต.บางหมากและต.ทุ่งคา ในพื้นที่อ.เมืองชุมพร ซึ่งมีความยาวทั้งหมดประมาณ 50 ก.ม. ในพื้นที่ตอนบนจะมีคลองหลายสายไหลลงสู่คลองชุมพร เช่นคลองในง่วม คลองกุ่ม คลองหินใส คลองท่าไม้ลาย คลองพอน คลองพลึง คลองลังตัง คลองปลามัดออก และคลองขนาย พื้นที่ตอนบนส่วนใหญ่เป็นสวนผลไม้สวนยางพารา และสวนปาล์มน้ำมันเป็นบางส่วน พื้นที่ชุมชนใหญ่จะตั้งอยู่ตอนกลางของลุ่มน้ำในพื้นที่ ต.วังไผ่ และเทศบาลตำบลวังไผ่ มีบ้านเรือนอาศัยอยู่หนาแน่น มีถนนสายเอเชียผ่านบริเวณทางแยกเข้าเมืองชุมพร คือสี่แยกปฐมพรห่างจากเมืองชุมพรประมาณ 8 กิโลเมตร ซึ่งคลองสาขาชุมพรก็จะไหลผ่านบริเวณสี่แยกนี้ผ่านเทศบาลตำบลวังไผ่ ซึ่งมีปัญหาน้ำท่วมในบริเวณนี้ทุกปี ปีละหลายครั้ง

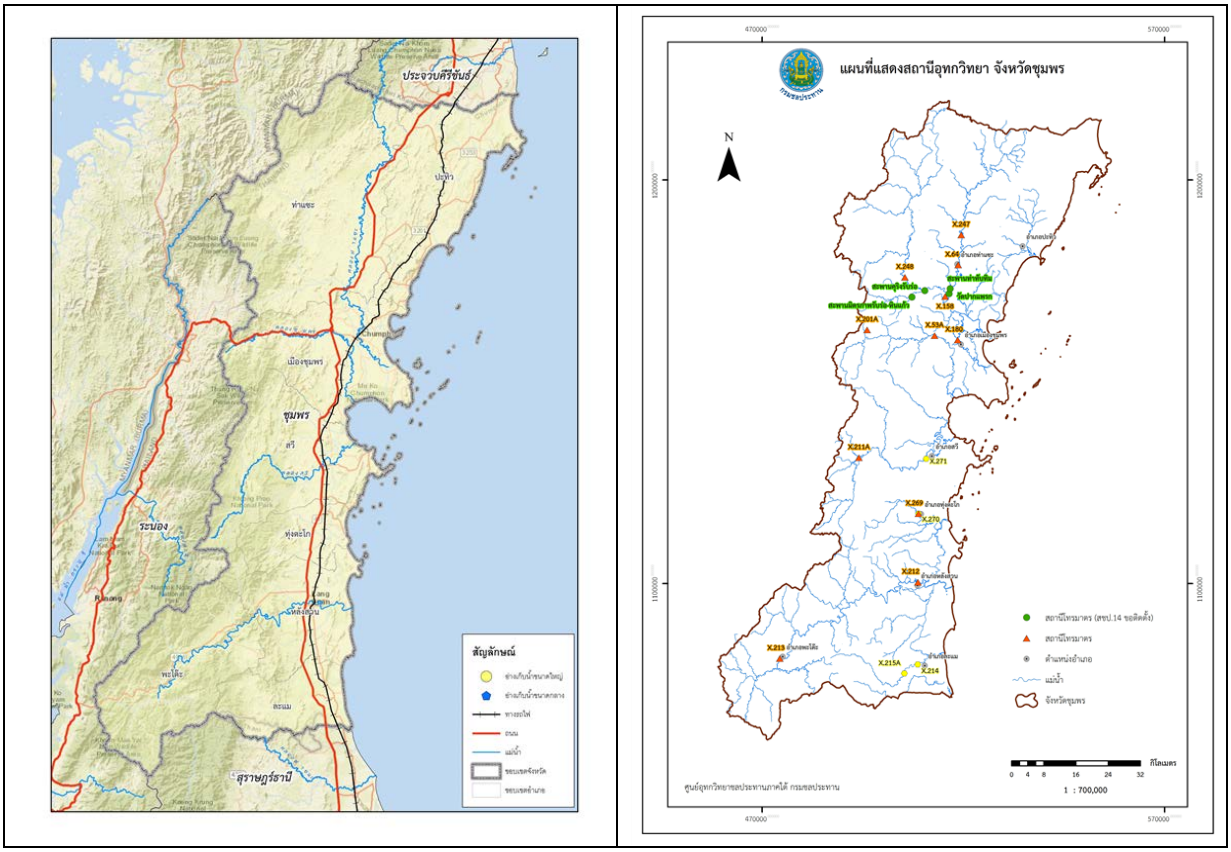

รูปที่ 1 แผนที่ลักษณะภูมิประเทศ เส้นลำน้ำ และตำแหน่งสถานีอุทกวิทยา จังหวัดชุมพร

สภาพอากาศและปริมาณฝน

จังหวัดชุมพร มีภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อนโดยอยู่ใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้กับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้มี 2 ฤดูกาล คือฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม และฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน–มกราคมซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดพาดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคใต้เป็นมวลอากาศที่มีความชื้นสูงดังนั้นเมื่อปะทะแนวเทือกเขาตะนาวศรีจึงทำให้ฝนตกชุกตลอดพื้นที่ของจังหวัด

ในช่วงวันที่ 8 - 10 พฤศจิกายน 2561 ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรง ภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีหย่อมความกดอากาศต่ำปกคลุมบริเวณอ่าวไทยตอนล่างด้านตะวันออกของจังหวัดสงขลา กำลังเคลื่อนตัวทางทิศตะวันตกค่อนไปทางเหนือเล็กน้อย และเคลื่อนตัวเข้าปกคลุมภาคใต้ตอนบนบริเวณจังหวัดชุมพรและ

ประจวบคีรีขันธ์ และเคลื่อนตัวลงสู่ทะเลอันดามันตามลำดับ (รูปที่ 2) ทำให้ภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีฝนตกหนักถึงหนักมาก บริเวณจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช

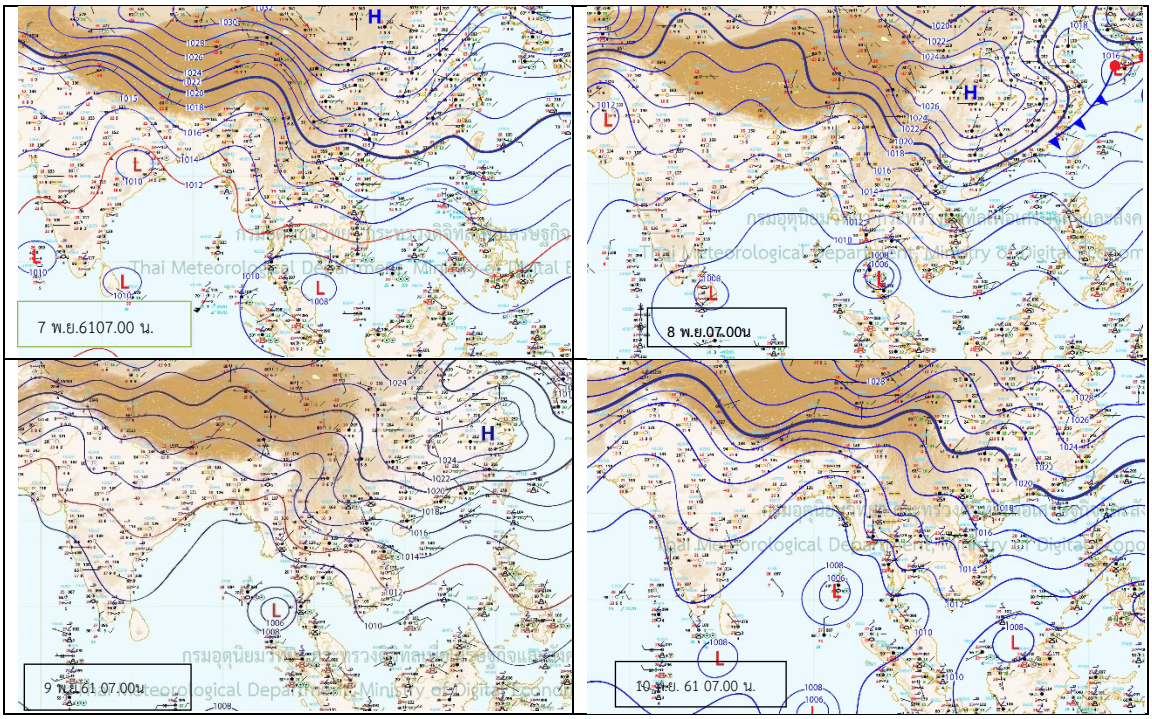

รูปที่ 2 แผนที่อากาศผิวพื้น ระหว่างวันที่ 7-10 พฤศจิกายน 2561 (กรมอุตุนิยมวิทยา)

ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม Himawari-8 (รูปที่ 3) ในระหว่างวันที่ 7-10 พฤศจิกายน 2561 แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่มีกำลังแรงรวมถึงหย่อมความกดอากาศต่ำที่ปกคลุมบริเวณอ่าวไทย ภาคใต้ตอนบนและทะเลอันดามัน จากการวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียมของกรมอุตุนิยมวิทยา (รูปที่ 4)จะพบว่ามีกลุ่มเมฆปกคลุมในหลายพื้นที่ของภาคใต้ตอนบนและตอนกลางค่อนข้างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดฝนตกหนักและน้ำท่วมในหลายพื้นที่ของภาคใต้ฝั่งตะวันออก โดยการติดตามเรดาร์ชุมพร (รูปที่ 5) เริ่มแสดงกลุ่มฝนเคลื่อนเข้าปกคลุมจังหวัดชุมพรในช่วงเย็นของวันที่ 7 พ.ย. 2561 และหนาแน่นอยู่ในช่วงวันที่ 8-9 พ.ย. 2561

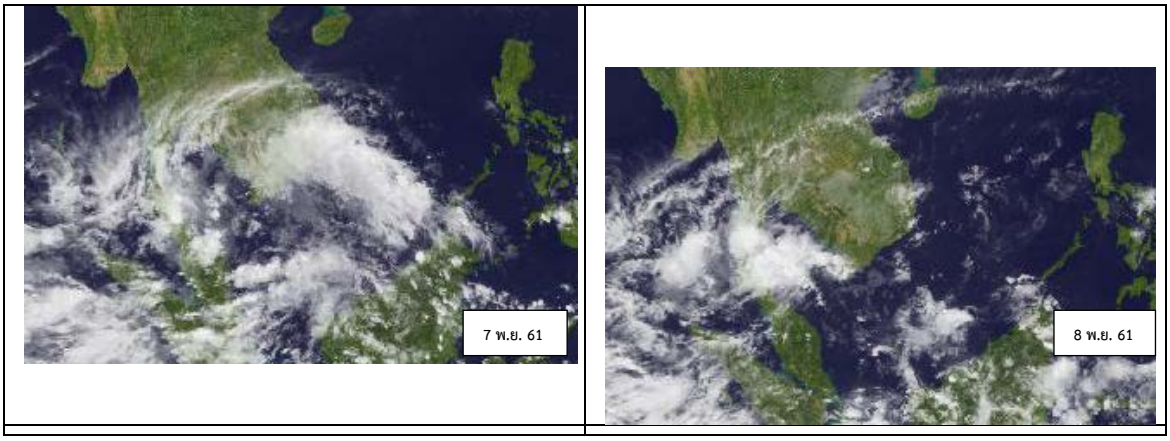

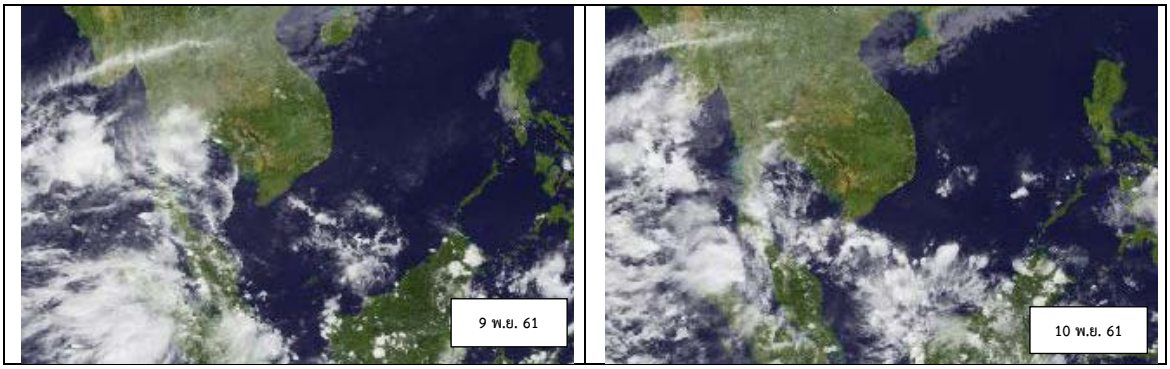

รูปที่ 3 ภาพถ่ายดาวเทียมระหว่างวันที่ 7-10 พฤศจิกายน 2561 (กรมอุตุนิยมวิทยา)

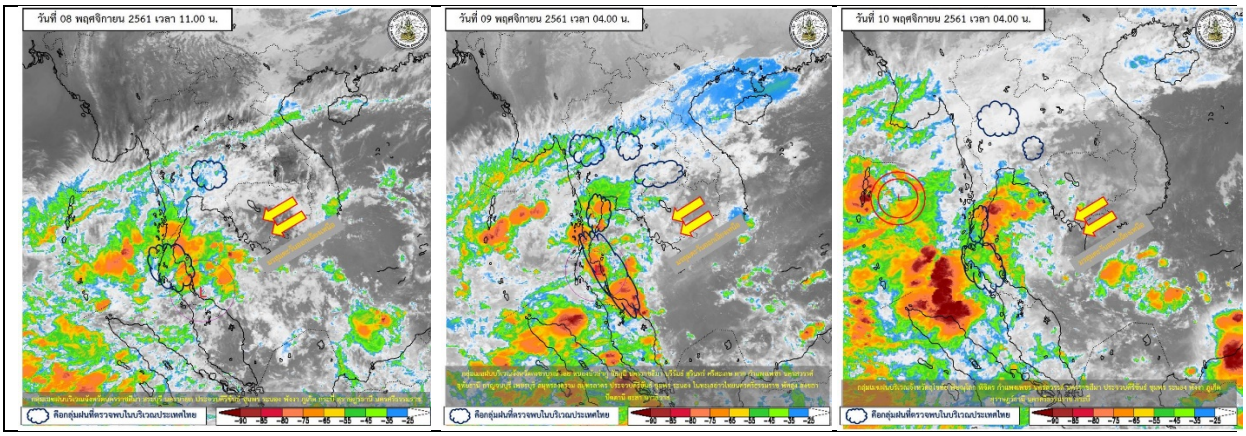

รูปที่ 4 วิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียมระหว่างวันที่ 8-10 พฤศจิกายน 2561 (กรมอุตุนิยมวิทยา)

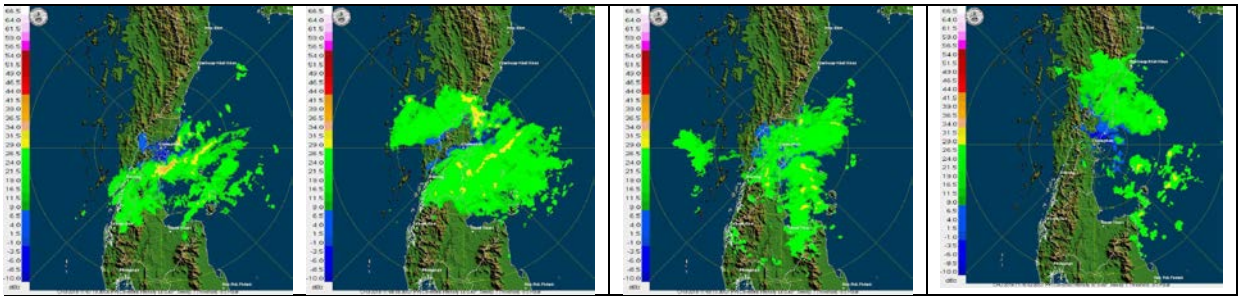

รูปที่ 5 เรดาร์ชุมพรแสดงกลุ่มฝนระหว่างวันที่ 7-10 พฤศจิกายน 2561 (กรมอุตุนิยมวิทยา)

จากการตรวจวัดปริมาณน้ำฝนของจังหวัดชุมพรในระหว่างวันที่ 7-10 พ.ย. 2561 นำมาสร้างแผนที่เส้นชั้นน้ำฝนเท่า (Isohytal map of rainfall) แสดงดังรูปที่ 6 และเส้นชั้นน้ำฝนเท่าสะสม ดังแสดงในรูปที่ 7 พบว่ารูปแบบของการเคลื่อนที่ของฝนเข้าสู่จังหวัดชุมพรในวันที่ 7 พ.ย. มีทิศทางจากชายฝั่งตะวันออกบริเวณอำเภอสวี วันที่ 8 พ.ย. มีปริมาณฝนสูงสุดบริเวณอำเภอสวีและอำเภอเมือง ในบริเวณลุ่มน้ำคลองชุมพร และในวันที่ 9 พ.ย. แนวฝนจากด้านบนของลุ่มน้ำคลองท่าตะเภามีปริมาณฝนเพิ่มขึ้นบริเวณรอยต่อกับอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฝนลดลงจนเป็นปกติในวันที่ 10 พ.ย. ซึ่งปริมาณฝนสูงสุดเกิดขึ้นในวันที่ 8 พ.ย. 2561

(แสดงในรูปที่ 7 และตารางที่ 1) ปริมาณฝนสูงสุดที่สถานีอนามัยธรรมเจริญ มีปริมาณฝน 191.5 มม. บริเวณต้นน้ำคลองรับร่อ สถานีบ้านท่าไม้ลาย (X.201) บริเวณต้นน้ำคลองชุมพรปริมาณฝน 177.0 มม. และต้นน้ำคลอง
ท่าแซะที่สถานีอนามัยสลุย ปริมาณฝน 164.0 มม. สถานีบ้านช่องหมูมีปริมาณฝน 142.0 มม. และสถานีบ้านท่าแซะ (X.64)มีปริมาณฝน 134.1 มม. ปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุดของบริเวณลุ่มน้ำเมืองชุมพร คือ 132.2 มม. ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ปริมาณฝน 24 ชั่วโมงที่ก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันได้ในพื้นที่จังหวัดชุมพร คือ 125 ม.ม.

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณน้ำฝนรายวันและฝนสะสมบริเวณลุ่มน้ำเมืองชุมพร ช่วงวันที่ 7 - 10 พ.ย.2561

ลำดับที่	สถานี	ปริมาณฝนเดือน พฤศจิกายน 2561				ฝนสะสม	
		7	8	9	10	2 วัน (7-8)	3 วัน (7-9)
1	สถานีบ้านท่าไม้ลาย (X.201)	9.2	177.0	40.0	1.9	186.2	226.2
2	สถานีบ้านยายไท	18.5	122.0	76.4	4.6	140.5	216.9
3	สถานีบ้านท่าแซะ (X.64)	22.0	134.1	72.0	2.0	156.1	228.1
4	สถานีบ้านช่องหินเขียว	26.4	64.4	44.2	9.6	90.8	135.0
5	สถานีอนามัยธรรมเจริญ	9.7	191.5	54.1	1.6	201.2	255.3
6	สถานีบ้านช่องหินหมู	12.0	142.0	64.0	7.6	154.0	218.0
7	สถานีบ้านวังครก (X.158)	26.0	107.0	75.0	10.0	133.0	208.0
8	สถานี ปตร.สามแก้ว	34.0	110.0	82.0	3.0	144.0	226.0
9	สถานีอนามัยสลุย	91.0	164.0	25.0	0.0	255.0	280.0
10	สถานี ปตร.สามแก้ว	34.0	110.0	82.0	3.0	144.0	226.0
	รวม	282.8	1322.0	614.7	43.3	1604.8	2219.5
	เฉลี่ย	28.3	132.2	61.5	4.3	160.5	222.0

หมายเหตุ : ลำดับที่ 1-7ข้อมูลจากสถานีของศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้
ลำดับที่ 8-10 เป็นสถานีโทรมาตรลุ่มน้ำท่าตะเภา (โทรมาตรขนาดใหญ่)

จากข้อมูลปริมาณน้ำฝนสูงสุด และปริมาณฝนสะสม 1-3 วัน หารอบการเกิดซ้ำของฝนได้ ดังรูปที่ 8 พบว่า ที่สถานีอนามัยธรรมเจริญ ฝนสูงสุดเกิดในรอบ 17 ปี สถานีบ้านช่องหมู ฝนสูงสุดเกิดในรอบ 8 ปี สถานีบ้านท่าไม้ลาย สถานีอนามัยสลุย สถานีบ้านท่าแซะ (X.64) และสถานีบ้านวังครก (X.158) ฝนสูงสุดเกิดในรอบ 5 ปี 4 ปี 3 ปี และ 2 ปี ตามลำดับ

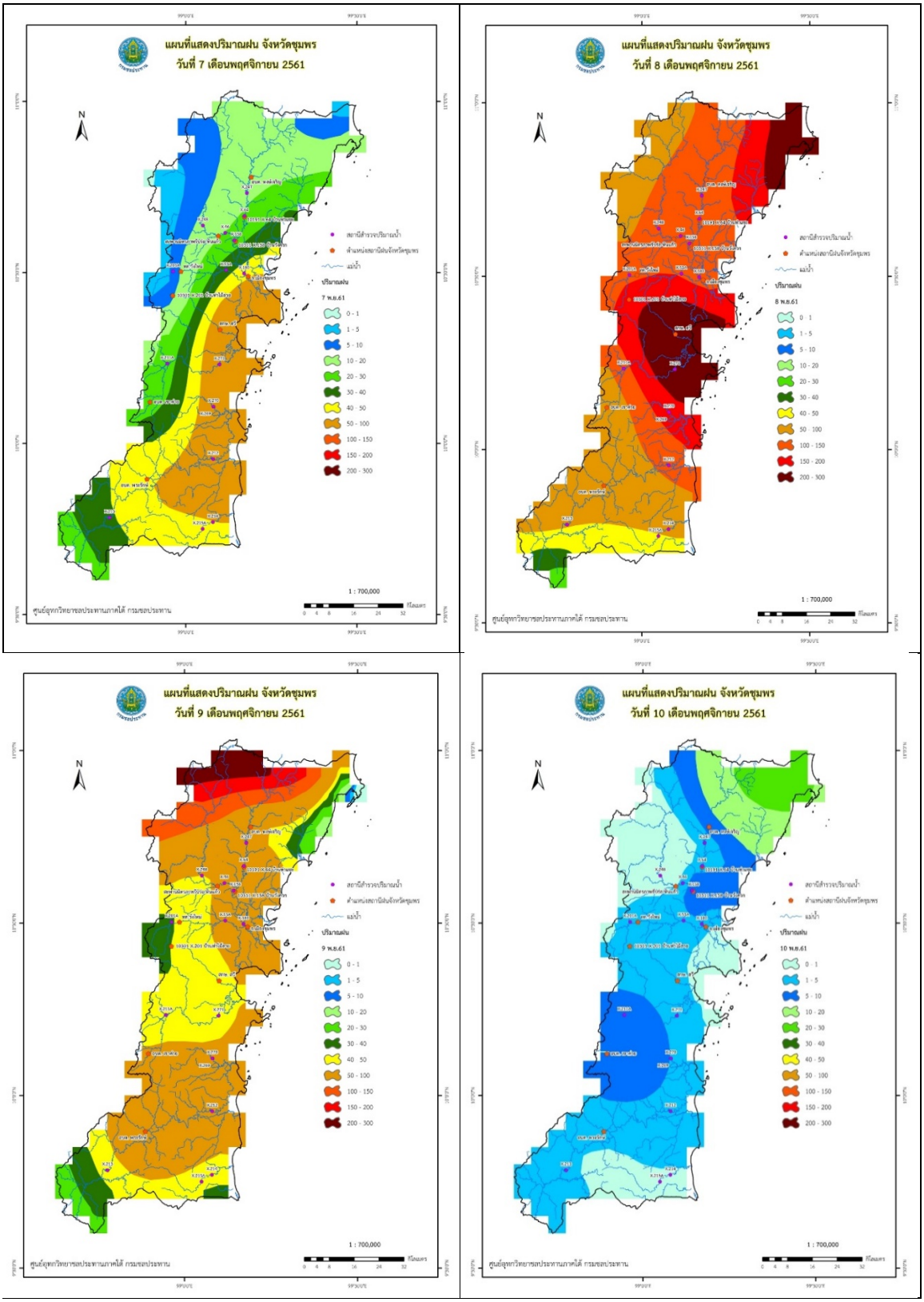

รูปที่ 6 แผนที่เส้นชั้นน้ำฝนระหว่างวันที่ 7-10 พฤศจิกายน 2561 (กรมอุตุนิยมวิทยา)

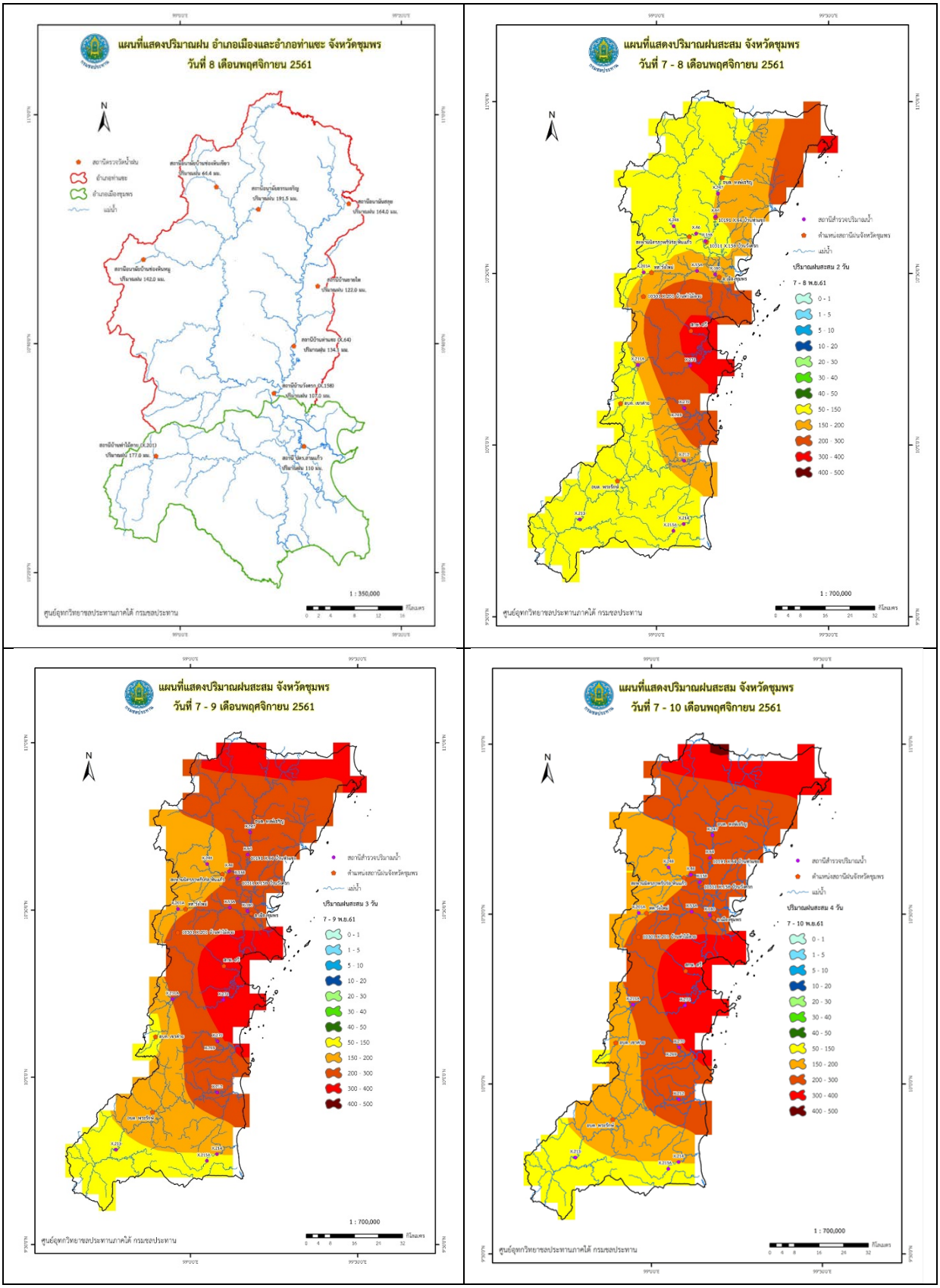

รูปที่ 7 แผนที่แสดงสถานีและปริมาณฝนสูงสุดวันที่ 8 พ.ย. 61 และแผนที่เส้นชั้นน้ำฝนสะสม ระหว่างวันที่ 7-10 พฤศจิกายน 2561

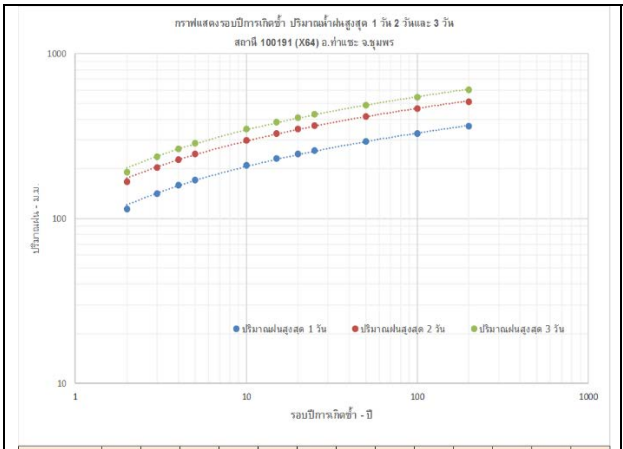

รอบปีการเกิดซ้ำ (ปี)	2	3	4	5	10	15	20	25	50	100	200	300	500
ปริมาณฝนสูงสุด 1 วัน	114.52	141.61	158.94	171.78	209.68	231.07	246.05	257.58	293.11	328.38	363.52	384.05	409.89
ปริมาณฝนสูงสุด 2 วัน	166.52	204.22	228.35	246.22	298.96	328.75	349.59	365.65	415.11	464.2	513.11	541.68	577.65
ปริมาณฝนสูงสุด 3 วัน	191.9	236.71	265.39	286.61	349.32	384.7	409.47	428.55	487.33	545.67	603.8	637.75	680.49

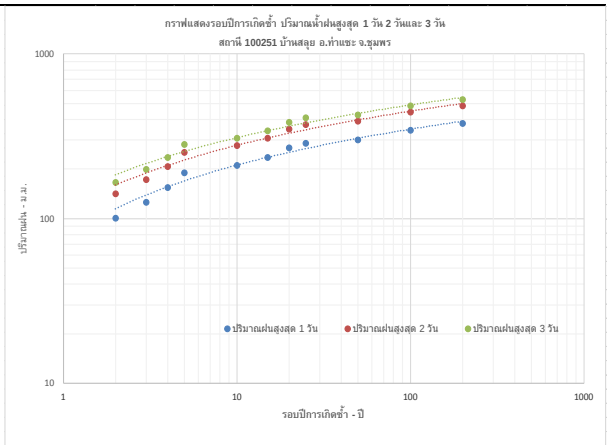

รอบปีการเกิดซ้ำ (ปี)	2	3	4	5	10	15	20	25	50	100	200	300	500
ปริมาณฝนสูงสุด 1 วัน	100.37	125.81	154.13	189.72	209.8	234.69	268.06	287.45	301.17	344.77	377.7	396.94	410.59
ปริมาณฝนสูงสุด 2 วัน	141.3	172.78	207.83	251.88	276.73	307.53	348.82	372.82	389.8	443.76	484.5	508.32	525.22
ปริมาณฝนสูงสุด 3 วัน	165.41	198.61	235.58	282.04	308.26	340.75	384.29	409.61	427.52	484.44	527.41	552.54	570.36

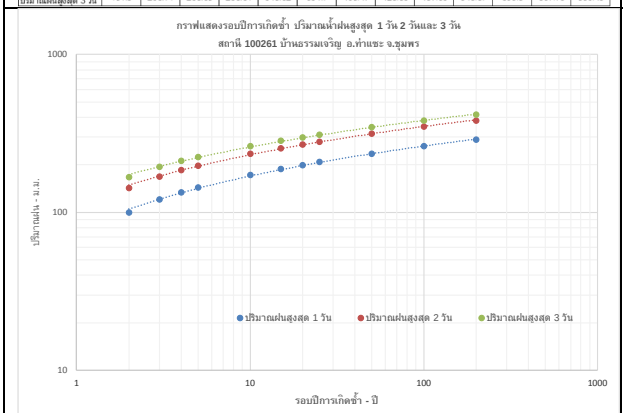

รอบปีการเกิดซ้ำ (ปี)	2	3	4	5	10	15	20	25	50	100	200	300	500
ปริมาณฝนสูงสุด 1 วัน	99.88	120.41	133.55	143.28	172.01	188.22	199.58	208.32	235.25	261.99	288.62	304.18	323.76
ปริมาณฝนสูงสุด 2 วัน	142.85	168.91	185.58	197.93	234.4	254.97	269.37	280.47	314.65	348.58	382.39	402.13	426.99
ปริมาณฝนสูงสุด 3 วัน	167.16	194.22	211.55	224.37	262.25	283.62	298.58	310.11	345.61	380.86	415.97	436.48	462.3

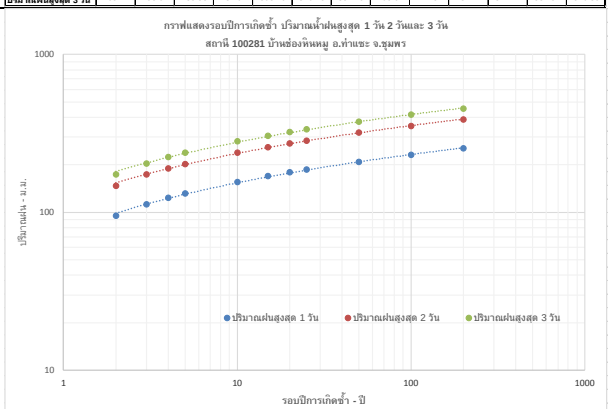

รอบปีการเกิดซ้ำ (ปี)	2	3	4	5	10	15	20	25	50	100	200	300	500
ปริมาณฝนสูงสุด 1 วัน	94.83	112.14	123.22	131.43	155.66	169.33	178.9	186.28	208.99	231.54	254	267.12	283.64
ปริมาณฝนสูงสุด 2 วัน	147.12	173.2	189.89	202.25	238.76	259.35	273.77	284.88	319.1	353.06	386.9	406.66	431.55
ปริมาณฝนสูงสุด 3 วัน	174.07	204.56	224.08	238.53	281.2	305.28	322.14	335.13	375.13	414.84	454.4	477.51	506.6

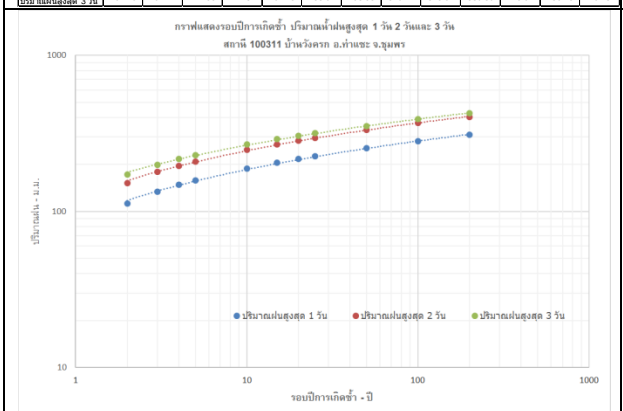

รอบปีการเกิดซ้ำ (ปี)	2	3	4	5	10	15	20	25	50	100	200	300	500
ปริมาณฝนสูงสุด 1 วัน	112.86	134.21	147.87	157.98	187.86	204.72	216.52	225.61	253.62	281.42	309.12	325.29	345.66
ปริมาณฝนสูงสุด 2 วัน	151.51	178.93	196.47	209.46	247.83	269.48	284.64	296.31	332.28	367.98	403.55	424.32	450.47
ปริมาณฝนสูงสุด 3 วัน	172.16	199.62	217.19	230.2	268.62	290.3	305.48	317.17	353.19	388.95	424.57	445.37	471.56

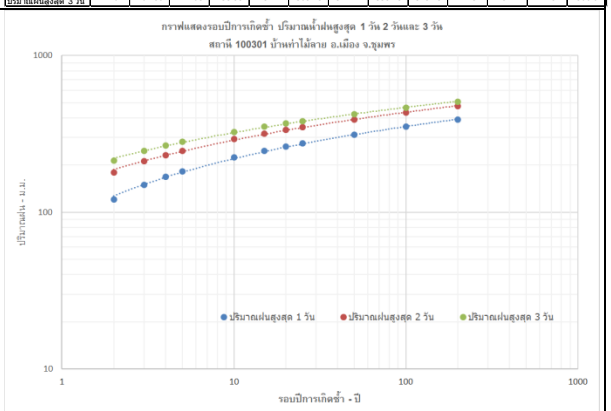

รอบปีการเกิดซ้ำ (ปี)	2	3	4	5	10	15	20	25	50	100	200	300	500
ปริมาณฝนสูงสุด 1 วัน	120.61	149.82	168.51	182.35	223.23	246.29	262.44	274.88	313.19	351.22	389.12	411.25	439.11
ปริมาณฝนสูงสุด 2 วัน	179.46	211.6	232.17	247.4	292.38	317.76	335.52	349.21	391.37	433.22	474.92	499.27	529.93
ปริมาณฝนสูงสุด 3 วัน	214	245.86	266.26	281.35	325.95	351.1	368.72	382.29	424.09	465.58	506.92	531.06	561.46

รูปที่ 8 กราฟและตารางแสดงปริมาณน้ำฝนรอบการเกิดซ้ำต่างๆ ของสถานีวัดปริมาณฝนในพื้นที่ลุ่มน้ำชุมพรและท่าตะเภา

ข้อมูลทางอุทกวิทยา

<u>ลุ่มน้ำคลองชุมพร</u>

ลุ่มน้ำคลองชุมพร มีการสำรวจทางอุทกวิทยาเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยจำนวน2 สถานี (รูปที่ 9) คือ สถานีX.201A บ้านท่าไม้ลาย อ.เมือง จ.ชุมพร มีความจุลำน้ำ 161 ลบ.ม./วินาที ที่ระดับตลิ่ง + 41.00 ม. (รทก.) และสถานี X.53A บ้านวังไผ่ อ.เมือง จ.ชุมพร มีความจุลำน้ำ 148 ลบ.ม./วินาที ที่ระดับตลิ่ง +2.75 ม. (รทก.)

สำหรับข้อมูลระดับน้ำ และปริมาณน้ำรายชั่วโมงของทั้ง 2 สถานี (รูปที่ 9) ในช่วงวันที่ 7-13 พ.ย. 2561ที่สถานี X.201A สามารถวัดระดับน้ำได้สูงสุด 41.49 ม.(รทก.) ในเวลา 04.00 น. ของวันที่ 9 พ.ย. 2561 และมีปริมาณน้ำไหลผ่านเฉพาะในลำน้ำสูงสุด 202.10 ลบ.ม./วินาที ที่สถานี X.53A สามารถวัดระดับน้ำได้สูงสุด 10.02 ม.(รทก.) ในเวลา 10.00 น. ของวันที่ 9 พ.ย.2561 และมีปริมาณน้ำไหลผ่านเฉพาะในลำน้ำสูงสุด 198.80 ลบ.ม./วินาที

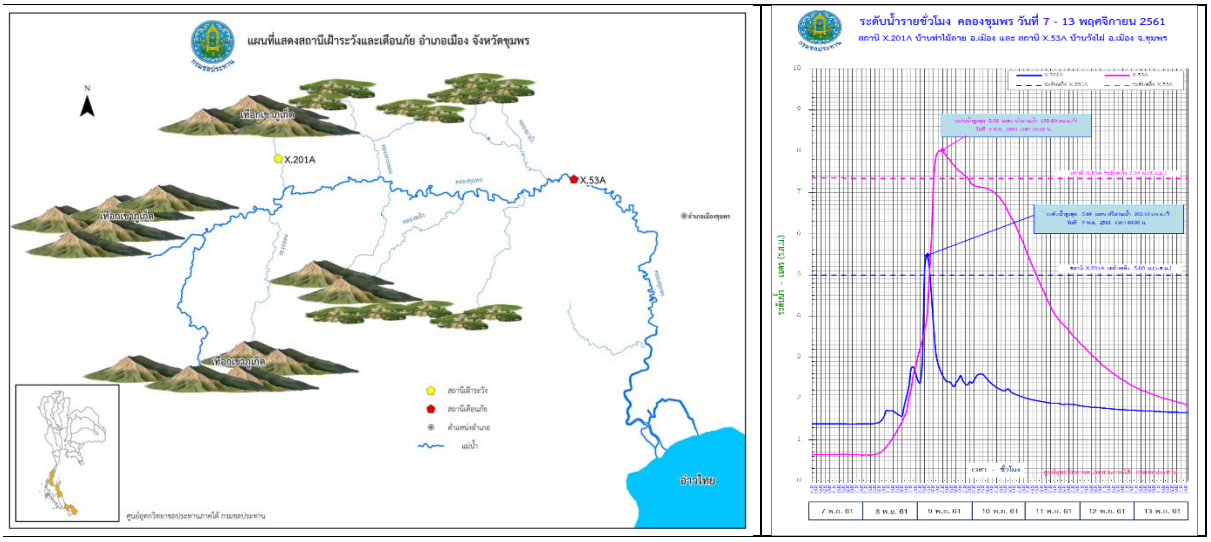

รูปที่ 9 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย และกราฟระดับน้ำรายชั่วโมงของสถานีเตือนภัยแม่น้ำชุมพร

จากข้อมูลระดับน้ำสูงสุด สามารถหารอบการเกิดซ้ำของระดับน้ำสูงสุด ของสถานี X.201A และ X.53A ได้ดังตารางที่ 2พบว่า ที่สถานีX.201A เกิดในรอบ 2.5 ปี สถานีX.53A เกิดในรอบ 5 ปี

ตารางที่ 2 แสดงรอบปีการเกิดซ้ำต่างๆ ของระดับน้ำสูงสุด สถานี X.201A และ สถานี X.53A

รอบปีการเกิดซ้ำ	2	3	5	10	15	25	50	75	100	250	500	750	1000
X.201A	41.3	42.02	42.81	43.81	44.37	45.07	46	46.55	46.93	48.15	49.08	49.62	50
X.53A	8.88	9.43	10.03	10.79	11.22	11.76	12.47	12.88	13.18	14.11	14.81	15.22	15.52

การสำรวจภาคสนามเพื่อตรวจวัดปริมาณน้ำและการจัดทำแผนที่น้ำท่วมได้ออกสำรวจพื้นที่น้ำไหลหลากและน้ำท่วมล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำและพื้นที่ชุมชนบางส่วนของอำเภอเมืองชุมพร (รูปที่ 10)ที่มีผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรและที่อยู่อาศัยของราษฎรรวมทั้งเส้นทางสัญจรบางส่วนโดยเฉพาะถนนสาย 41 และถนนสาย 327 เส้นจากสี่แยกปฐมพรเข้าสู่ตัวเมืองชุมพรซึ่งปริมาณน้ำบางส่วนล้นบ่าไหลไปสมทบกับน้ำในคลองท่าตะเภาด้านท้าย ปตร.ท่าตะเภาซึ่งส่งผลให้น้ำในคลองดังกล่าวเข้าท่วมในเขตเทศบาลเมืองบางส่วนด้วย

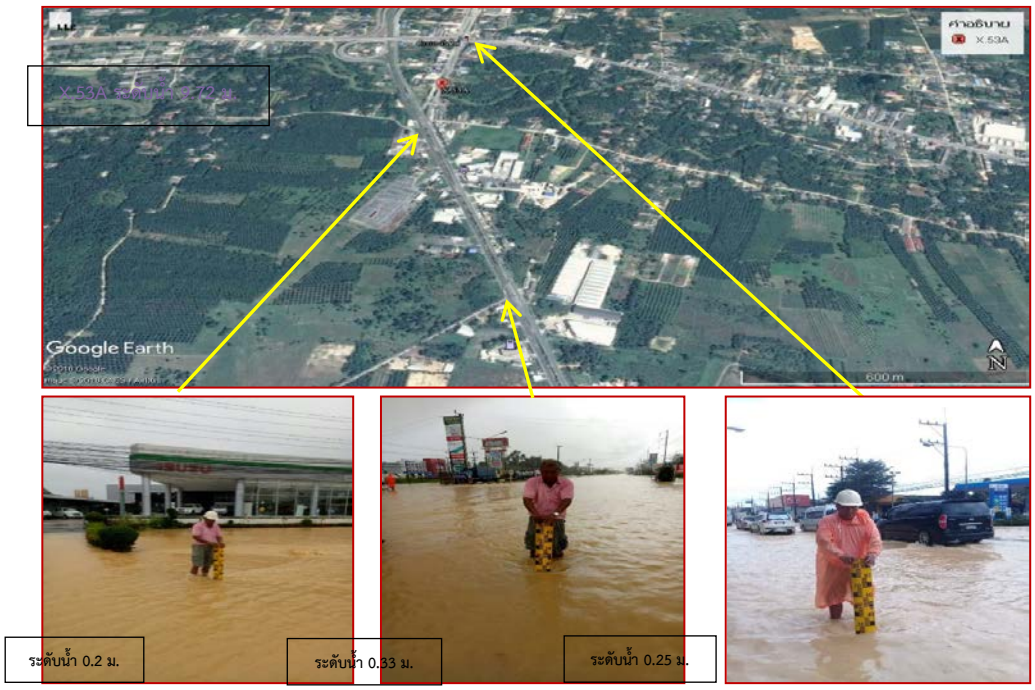

รูปที่ 10 แผนที่แสดงจุดที่ท่วมและระดับน้ำที่เอ่อท่วมจากคลองชุมพร วันที่ 9 พ.ย.61เวลา15.00 น.

<u>ลุ่มน้ำคลองท่าตะเภา</u>

ลุ่มน้ำคลองท่าตะเภา มีการสำรวจทางอุทกวิทยาเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยจำนวน4 สถานี (รูปที่ 11) คือ ที่ สถานี X.248 คลองรับร่อ มีความจุลำน้ำ 507ลบ.ม./วินาที ที่ระดับตลิ่ง +23.89 ม. (รทก.) สถานี X.64 คลองท่าแซะ มีความจุลำน้ำ 489 ลบ.ม./วินาที ที่ระดับตลิ่ง +17.13 ม. (รทก.) สถานี X.158 บ้านวังครก มีความจุลำน้ำ 597 ลบ.ม./วินาที ที่ระดับตลิ่ง +11.50 ม. (รทก.) และสถานีX.180 อ.เมืองชุมพร มีความจุลำน้ำ 210 ลบ.ม./วินาที ที่ระดับตลิ่ง +3.80 ม. (รทก.)

สำหรับข้อมูลระดับน้ำและปริมาณน้ำรายชั่วโมงของทั้ง 4 สถานี ในช่วงวันที่ 7-13 พ.ย.2561 (แสดงในรูปที่ 11) ที่สถานี X.248 ระดับน้ำสูงสุด 25.54 ม.(รทก.) ในวันที่ 9 พ.ย.2561 เวลา 08.00 น. มีปริมาณน้ำไหลผ่านเฉพาะในลำน้ำสูงสุด 799.00 ลบ.ม./วินาที ที่สถานี X.64 ระดับน้ำสูงสุด 17.84 ม.(รทก.) วันที่ 10 พ.ย.2561 ในเวลา 04.00 น. มีปริมาณน้ำไหลผ่านเฉพาะในลำน้ำสูงสุด 616.60 ลบ.ม./วินาที สถานี X.158 ระดับน้ำสูงสุด 12.37 ม.(รทก.) ในเวลา 23.00 น. ของวันที่ 9 พ.ย.2561 และมีปริมาณน้ำไหลผ่านเฉพาะในลำน้ำสูงสุด 724.20 ลบ.ม./วินาที และสถานี X.180 ระดับน้ำสูงสุด 4.11 ม.(รทก.) ในวันที่ 10 พ.ย.2561 เวลา 21.00 น. มีปริมาณน้ำไหลผ่านเฉพาะในลำน้ำสูงสุด 235.90 ลบ.ม./วินาที

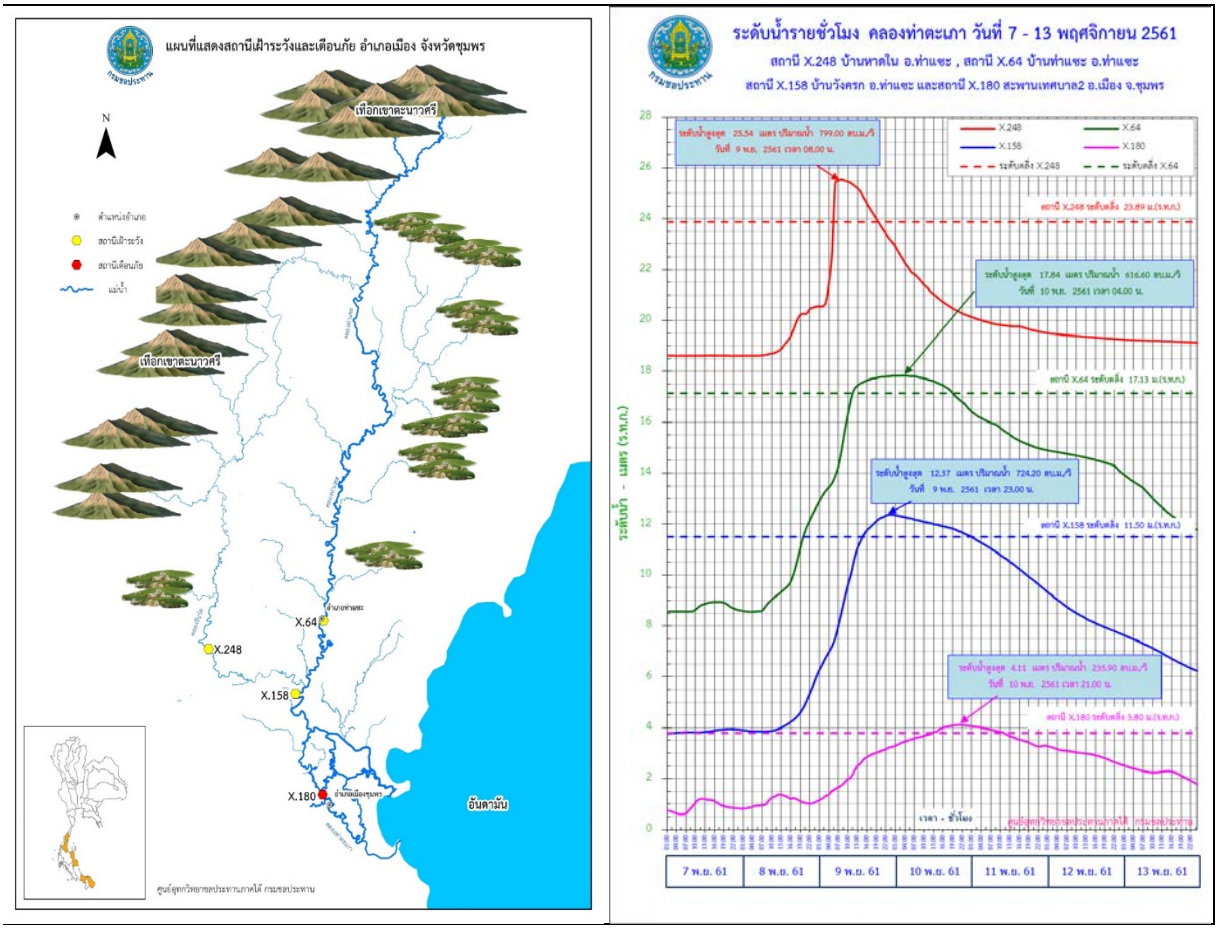

รูปที่ 11 แผนที่แสดงสถานีเฝ้าระวังและเตือนภัย และกราฟระดับน้ำรายชั่วโมงของสถานีเตือนภัยแม่น้ำชุมพร

จากข้อมูลระดับน้ำสูงสุด สามารถหารอบการเกิดซ้ำของระดับน้ำสูงสุด ของสถานี X.248 X.64 X.158 และ X.180 ได้ดังตารางที่ 3พบว่า มีรอบการเกิดซ้ำที่รอบ 13 ปี 10ปี 10 ปี และ 5 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงรอบปีการเกิดซ้ำต่างๆ ของระดับน้ำสูงสุดของสถานีวัดน้ำในลุ่มน้ำท่าตะเภา

รอบปีการเกิดซ้ำ	2	3	5	10	15	25	50	75	100	250	500	750	1000
X.248	21.91	22.85	23.9	25.21	25.95	26.87	28.1	28.82	29.33	30.94	32.15	32.86	33.37
X.64	15.35	16.09	16.92	17.96	18.54	19.27	20.24	20.81	21.21	22.48	23.44	24	24.4
X.158	10.11	10.85	11.67	12.71	13.30	14.02	15.00	15.56	15.96	17.23	18.19	18.75	19.15
X.180	3.20	3.65	4.17	4.81	5.17	5.62	6.22	6.57	6.82	7.61	8.2	8.55	8.79

การสำรวจภาคสนามเพื่อตรวจวัดปริมาณน้ำในช่วงที่ระดับน้ำสูงสุด หรืออยู่ในช่วงใกล้เคียงกับระดับน้ำสูงสุดให้ได้มากที่สุด ของทั้งสถานีอุทกวิทยาและระบบการจัดการน้ำในโครงการบรรเทาอุทกภัยชุมพร แสดงจุดตรวจวัดและปริมาณน้ำที่ตรวจวัดได้ในรูปที่ 12 และการจัดทำแผนที่น้ำท่วมได้ออกสำรวจพื้นที่น้ำไหลหลากและน้ำท่วมล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำและพื้นที่ชุมชนบางส่วนของหมู่บ้านที่ติดกับคลองท่าแซะ คลองรับร่อและคลองท่าตะเภาในพื้นที่อำเภอท่าแซะ (รูปที่ 13) และอำเภอเมืองชุมพร (รูปที่ 14) ที่มีผลกระทบต่อพื้นที่

เกษตรและที่อยู่อาศัยของราษฎรรวมทั้งเส้นทางสัญจรบางส่วนรถเล็กไม่สามารถสัญจรได้ และปริมาณน้ำจำนวนหนึ่งหลังจากการระบายออกทะเลทางคลองหัววังและคลองสามแก้วแล้วผ่านเข้าสู่เขตเทศบาลเมืองชุมพร น้ำที่ล้นตลิ่งเข้าท่วมในพื้นที่เขตเทศบาลบางส่วน

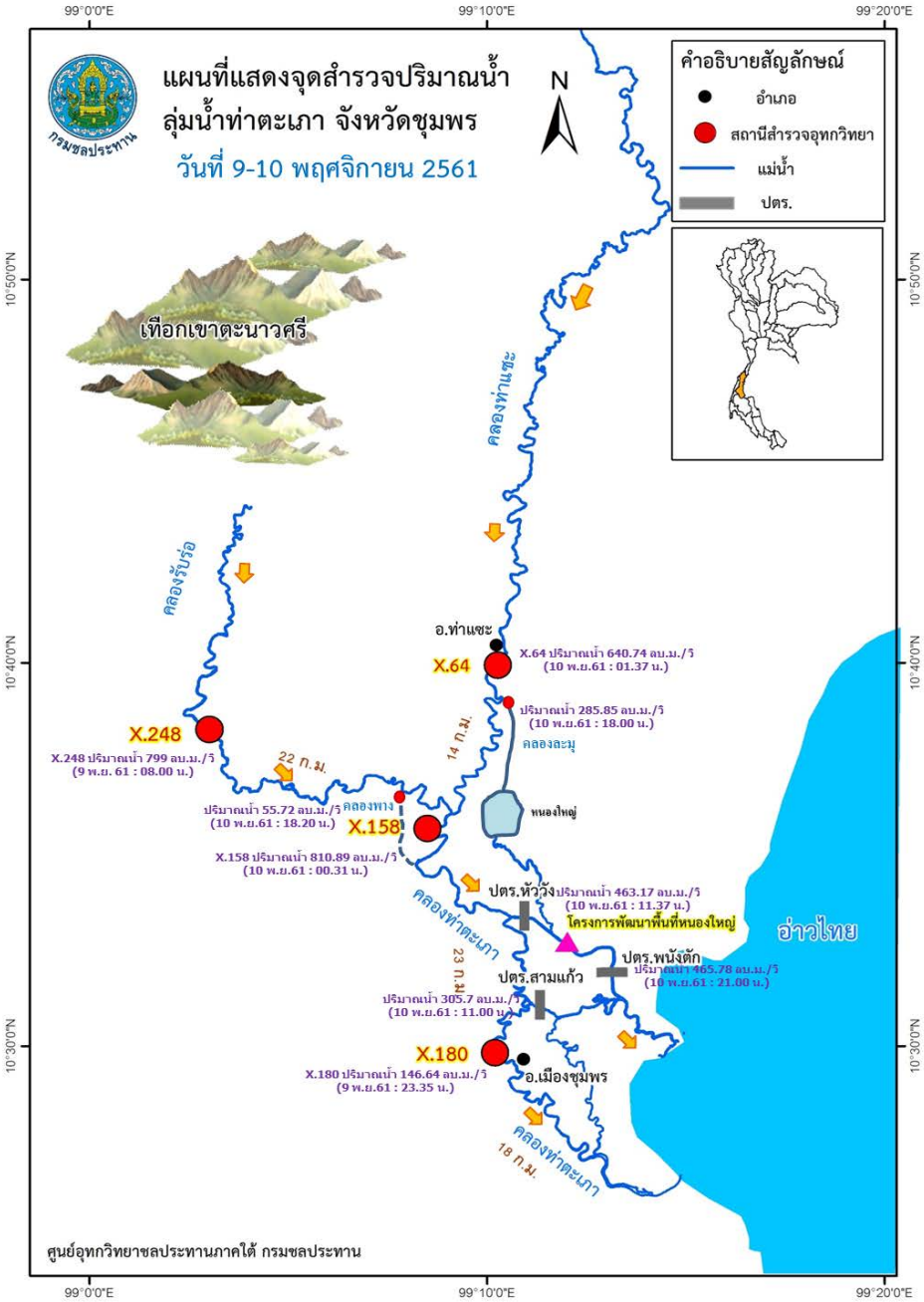

รูปที่ 12 แผนที่แสดงจุดสำรวจปริมาณน้ำลุ่มน้ำท่าตะเภา วันที่ 9 - 10 พฤศจิกายน 2561

รูปที่ 13 แผนที่แสดงจุดน้ำท่วมในเขตเทศบาล ต.ท่าแซะ เมื่อวันที่10 พฤศจิกายน 2561 (เวลา01.00 น.)

รูปที่ 14 แผนที่แสดงจุดน้ำท่วมในเขตเทศบาลเมืองชุมพร วันที่10 พฤศจิกายน 2561 (เวลา 16.00 น.)

การคาดการณ์และการแจ้งเตือน

เพื่อป้องกันและบรรเทาความสูญเสียจากอุทกภัย การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์น้ำอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาที่เหมะสมจึงมีความสำคัญมากที่จะช่วยให้แจ้งข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนอย่างรวมเร็วทันเหตุการณ์ เพื่อที่จะเตรียมตัวรับมือกับสถานการณ์และป้องกันความเสียหายได้ทันที การติดตามรายงานสภาพน้ำในลุ่มน้ำคลองชุมพรและ คลองท่าตะเภา จ.ชุมพร ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้ ได้ติดตามและทำการคาดการณ์ ดังกราฟรายงานสถานการณ์น้ำของลุ่มน้ำคลองชุมพรช่วงวันที่ 7-17 พฤศจิกายน 2561 (รูปที่ 15) และกราฟรายงานสถานการณ์น้ำของลุ่มน้ำคลองท่าตะเภาช่วงวันที่ 7-16 พฤศจิกายน 2561 (รูปที่ 16)

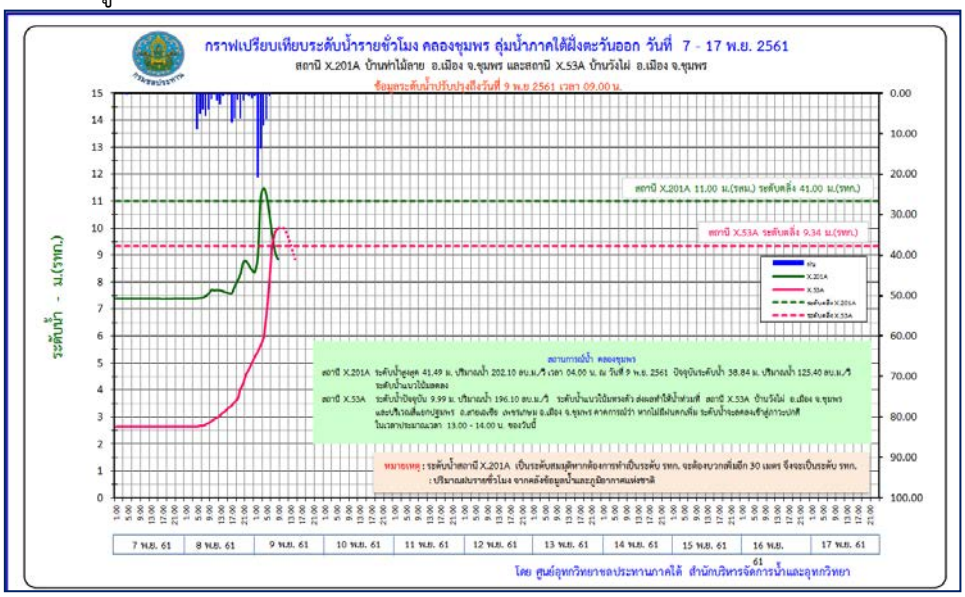

รูปที่ 15 กราฟรายงานสถานการณ์น้ำของลุ่มน้ำคลองชุมพรช่วง วันที่ 7-17 พฤศจิกายน 2561

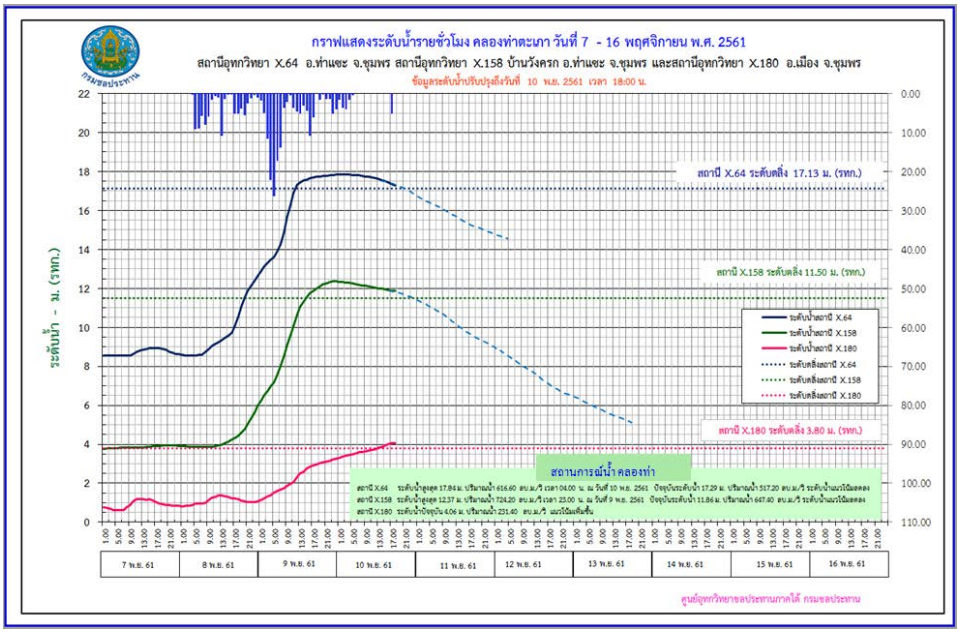

รูปที่ 16 กราฟรายงานสถานการณ์น้ำของลุ่มน้ำคลองท่าตะเภาช่วง วันที่ 7-16 พฤศจิกายน 2561

จุลสารสำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา

วัตถุประสงค์

- รวบรวมและจัดระบบองค์ความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ในแต่ละส่วนให้อยู่ในที่เดียวกัน ง่ายต่อการค้นคว้า และนำไปใช้ประโยชน์
- เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และองค์ความรู้ของหน่วยงานภายในสำนักให้กับผู้อ่านทั้งภายใน และ ภายนอกองค์กรเสริมประสิทธิภาพการสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของหน่วยงานในองค์กร
- เป็นช่องทางในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และนำเสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์ และสร้างสรรค์

ที่ปรึกษา

ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา
ผู้อำนวยการส่วนบริหารจัดการน้ำ
ผู้อำนวยการส่วนอุทกวิทยา
ผู้อำนวยการส่วนการใช้น้ำชลประทาน
ผู้อำนวยการส่วนปรับปรุงบำรุงรักษา
ผู้อำนวยการส่วนความปลอดภัยเขื่อน
ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
ผู้อำนวยการส่วนประมวลวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ
ผู้อำนวยการศูนย์อุทกวิทยาและบริหารน้ำฯ

บรรณาธิการ

นายคณิต โชติกะ

กองบรรณาธิการ

นายสถาพร นาคคนึง
นางสาวพรทิพย์ กาญจนพรหม

สถานที่ติดต่อ

:สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน โทร 0-2241-2360
:Fax. 0-2241-2360 http://water.rid.go.th/hydhome/
:ฝ่ายเผยแพร่การใช้น้ำชลประทาน โทร 0-2241-4794 Fax. 0-4446-5454-5
:ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคใต้ โทร. 0-7461-1679
:E-mail: sataporn7312@gmail.com